

Shrnutí

Konstrukce historické reality v díle kronikáře Jeana Froissarta

Jean Froissart je jeden z nejslavnějších středověkých kronikářů, jenž se těší všeobecnému uznání pro literární hodnotu svého historiografického díla, méně však pro věrohodnost svého vyprávění. Náš výzkum se vydal po stopách badatelů, jejichž snaha směřovala k rehabilitaci tohoto autora : jeho studium nevychází z principů, které určují naše porozumění historii jakožto akademické disciplíně, nýbrž z konceptuálních proudů, které ovlivňovaly psaní dějin ve 14. století, přičemž je samozřejmě zapotřebí vzít v úvahu tradice, na nichž středověká historiografie spočívala. Jinými slovy, cílem naší práce bylo zkoumání Froissartovy „historické dílny“.

Historiografické dílo Jeana Froissarta je přirozeně zasazeno do určité dobové diskuze o historických žánrech, vztazích mezi formou a pravdou, již by vyprávění dějinných událostí mělo být nositelkou, o způsobech, jakým se utváří autorita historického příběhu. Naše zkoumání Froissartových perspektiv a pohledů na psaní historie vychází z průniku tohoto dobového kontextu na jedné straně a individualitou autora na straně druhé. Od počátku jeho kariéry stály v centru kronikářova zájmu otázky nestrannosti a věrohodnosti vyprávění. Froissart proto vypracoval čím dál komplexnější systém referencí, jejichž smyslem bylo dosvědčit pravdivost příběhu velkých událostí, které tou dobou otrásaly západními královstvími již téměř sto let. V začátcích své činnosti se Froissart, v mnohém poplatný svému předchůdci Jeanu le Belovi, jen velmi zřídka zobrazuje v textu jako očitý svědek a prameny, na které odkazuje, zůstávají povětšinou anonymní. Během několika desetiletí kronikářské práce jeho historická metoda nicméně prošla zásadními proměnami; Froissart se stal vyzrálým historikem, jenž se staví na odiv při pátrání nevyhnutelně provázejícím shromažďování informací, které takto plně obnažuje před zraky čtenářů, a sám se stává zárukou pravdivosti svého vyprávění. Autobiografické pasáže z jeho života do příběhu vstupují pouze tou měrou, jakou se podílejí na budování autority textu.

Historická realita, kterou Jean Froissart ve svých *Kronikách* vytváří, je přirozeně odvislá od osobních faktorů, jež určovaly jeho uchopení světa a způsob, jakým se v rámci společnosti své doby identifikoval. Je vytvářena s velkým vypravěčským talentem, ale také – a to bylo často opomíjeno – s čím dál citelnější snahou rozkrýt síť příčin ovlivňujících běh událostí. Literární prostředky, které Froissart využívá a které jsou spojovány především s jeho vypravěčským uměním, se nicméně rovněž významně podílejí na rekonstrukci historické reality v textu. Mimetická povaha každého vyprávění je ve Froissartově případě obzvláště rozvinutá : jeho cit pro dramatický detail, podrobný popis okolností konkrétní situace mají v první řadě vytvořit „effet du réel“ (dojem skutečnosti) a tak přispět k autentičnosti vyprávění. Neboť ač se kronikář prezentuje jako ten, kdo zvětčuje činy hodné zaznamenání, zároveň odmítá psát jinou než pravdivou historii. A tato základní premisa jeho práce by neměla být přehlédnuta jenom proto, že jeho přístup neodpovídá současným kritériím historiografie.